

BISERICA și ȘCOLA.

Fóe bisericescá, școlasticá, literará și economicá.

Eșe odatá în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului :	Prețul inserțiunilor :	Correspondințele să se adreseze la Redacțiunea dela
Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin cam 1450 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.	„BISERICA și ȘCOLA“
„ „ „ „ „ jum. an 2 „ 50 „		Îar banii de prenumerațiune la
Pentru România și străinătate pe an 7 „ — „		— „Tipografia diecesană în Arad.“ —
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Sântulú Sinodú.

Sâmbăta trecută s'a deschisú la Bucuresci sântulú sinodú. Reproducem discursul de deschidere alú Metropolitului Primatú, fiindcă între alte părți de interesú generalú discursul conține una, care ne privesce și pe noi. Iată discursulú :

Preasântiți Frați ! Și acum ca tot-deuna, cu ocazia deschiderii sesiunii de primăvară a Sântului Sinodú, mă credú fericitú aflându-mé în mijloculú Frației Vóstre, a vé ura bună venire.

Sunt multe și felurite nevoile care privescú biserica nóstră Națională și organizarea ei ; ne stă prin urmare unu întinsú câmpú de activitate. Mă cred datoriu însă, în interesulú unităței de vederi de conlucrări spre același rezultatú, a vé atrage atențiunea mai cu sémă asupra următoarelorú cestiuni, a căroră resolvare se așteptá mai de multú timpú și cu multá ardóre atât de clerú precum și de credincioși în genere.

Trebuie se punem o stavilá înmulțirei preste măsurá a preoțilorú, și în același timpú se răspundemú cerințelorú timpului de a avea clerú mai luminatú obligându pe seminaristi-candidați de preoție să aibá unú cursú de învățaturá măcarú de șapte clase.

Trebuie se luám convenitele măsurí ca Proiectulú pentru îmbunătățirea sórtei materiale a clerului, votatú deja de Senatú, să deviná cât mai neîntârziatú o lege, care să creeze și se asigure bisericei, celú puținú pe viitoriu, o sórte mai bună.

Trebuie se chibzuim asupra măsurilorú ce ar fi de luatú ca să înceteze o datá anarchia ce provócá actualele Epitropii față cu chiriarchiile respective, încát bisericași sunt aprópe a-și perde consciința canonicá de drepturile și datoriile lorú.

Trebuie se grăbim cu revederea măcarú acelorú mai necesare dintre cărțile serviciului divinú, spre a putea răspunde legitimelorú accepțări de a se vedea editându-se cu caractere stră-

bune, în anulú acesta măcar Orologiulú. Dar fiind că odatá cu schimbarea literilorú aú a se face, după cum știți, și óre-care îndreptări în cuvinte și în construcție pentru redarea mai corectá a originalului, iar prin aceste îndreptări recunoscute ca necesarie ar resulta o deosebire între cărțile bisericesci ce se vor întrebuința aici și între cele ale frațilorú nostri din Bucovina și Transilvania și astfelú ar înceta uniformitatea de până acum, la care trebuie se ținem cu toții, — părerea nóstrá este, ca înainte de a da aprobarea nóstrá pentru tipárire, se poftim și pe Preasântiții nostri confrati de a-și da părerea lorú prin delegați, dacă și întru cât consimtu și Frațiile lorú la îndreptările propuse de comisiunea nóstrá ca astfelú să se păstreze și pe viitoriu unitatea bisericei Române.

Aceste și alte trebuințe simțite ale bisericei, ne chiamá astăzi, Frațilorú în acéstá sacrá întrunire, spre a discuta și lua împreună convenitele decisiuni.

Dumnezeú să ne lumineze și să ne ajute ca să fimú fie-care la înălțimea devotamentului ce detorimú acestei mari și Sante Instituțiuni ce reprezentámú.

Publicând „România liberá“ acest discursú adaugé următórea reflexiune :

„La acéstá propunere, în tot casulú fericitá, a P. S. Sále mitropolitului Primatú, am observa unú lucru. Dacă vá intra în înțelegere cu biserica naționalá de peste munți pentru revisuirea cărțilorú bisericesci, se nu între numai cu episcopii strictú ortodocși ci și cu capi bisericei românesci greco-catolice căci vevisia cărțilorú bisericesci e o chestie de ritú și nu de dogmá și este sciutú că în ce privesce ritulú biserica românescá greco-catolicá de peste munții este întru tóte aceeași cu a nóstrá.“

La acéstá „Telegrafulú Românú“ observá următórele :

„Încât pentru episcopii gr. cat., avem bănuială, că dacă între dênșii va fi numai unul care se nu consimtă a avea amestecă cu „schismaticii“, cum numescă ei pe frații loră, nu vor cuteza a participa la revisiunea cărților bisericesci. Acăsta ar fi și contra scopului de a fi așa numitulă greco-catolicismă numai o stare de tranșițiune cătră papism. Clerulă rom. cat. din Ungaria ar pune tôte în mișcare îndată ce ar afla de contactulă cu „schismaticii“ spre a paralisa împreună lucrarea.“

În ce atinge cestiunea revisiunei cărților bisericesci, noi aducem respectuoșele năstre mulțumiri Inaltă Preasăntitului Metropolită Pimate, căci de și târziu, dar în fine totă a dată atențiune modestei năstre păreri desvoltate încă în 1877 în colonele acestui diară relativă la editarea cărților bisericesci. Iată ce diceam încă de pe atunci într'ună articolă întitulat: „O voce pentru reforma limbey în cărțile bisericesci“ publicată în „Biserica și Școla“ nr. 14 din an. 1877:

„După aceste premise, credemă că ideia pentru o nouă edițiune a cărților năstre bisericesci nu numai va fi salutată de tot românulă bună, ci ea va fi imbracișată și cu ună interesă adeverată, întru cât realizarea ei pôte se facă o epocă nouă în literatura năstră bisericescă! Dar acuma se nasce întrebarea, în ce modă să se facă o astfelă de întreprindere momentosă?

„Oră cât de isolați aă fost românii până astăzi, limba ce o vorbescă, respective limba din biserică, ii-a ținută în cea mai intimă legătură frățescă, ea li-a conservată unitatea națională; acăsta legatură noi trebuie se o întărimă astăzi și mai multă. De aceea cărțile bisericesci negresitū aă trebuință d'a fi întocmite astfelă, ca ele, pe cum în trecută, așa și de acum nainte se fie aceleași în tôte bisericile române, din ele românii se învețe și se audă aceeași limbă în Bucuresci, aceeași limbă în Aradū, și aceeași limbă în Blajū! Togmai din acestă punctă de vedere, noi nu aprobămă tractarea unilaterală a aceste cestiuni, cu atât mai pucinu aprobămă pasulă ce deja s'a făcută în biserică romană gr. catholică cu edarea unor cărți bisericesci. În ritū românii uniți nu deosebescă de cei ortodoși, așa, dar de ce se nu pôtă întrebuița ei aceleași cărți rituale cu noi?

„Săntulă sinodă ală biserice autocefale române, este în primulă locă competentă d'a face pasă hotăritoriū, și a pune în lucrare ideia pentru o nouă edițiune a cărților bisericesci, la care va trebui să se țină contă și de ierarchia biserice române ortodoxe din coei de Carpați. Decă o conțelegere între aceste autorități va fi chiar în interesulă causei comune, și sperămă că Preasăntitului Metropolită Pimate va aduce și la

cunoscința Metropolitului ortodoxă din Transilvania, dispoșițiunile săntului sinodă în ce privesce edițiunea nouă a cărților bisericesci.“

Roma și biserica Romăniloră.

(Continuare.)

Uimiți de tenacitatea și eroismulă cu care Românii își apăraă limba și credința ortodoxă, regiū Ungariei începură a fi mai domoli în propaganda loră, și românii se bucurară de o stare mai liniștită până spre finele secolului ală XV-lea, mai cu samă sub guvernulă Corviniloră, acei romăni nări, cari în cele mai fatale timpuri făcură cele mai mari merite pentru creștinătate în genere, sub cari Ungaria ajunsă epocă cea mai strălucită în istoria sa. Gloriosulă rege Matia, fiulă marelui Ioane Uniade, eliberă nu numai pe romăni, ci pe toți creștinii de ritulă orientală, de apăsările clerului catholică, precum și de decăniiala nedreptă, care trebuia să-o dea acelui cleră. „Schismaticii să nu fie detori a plăti dicimile, și să nu se constringă prin dregătorii ținutali (comites parochiales) spre plătirea atăroră dicime, precum sunt detori a plăti ceialaltă locuitori.“ Asemine mântui Vladislău pe Romăni și pe ceialaltă creștini de ritulă orientală, de plătirea dicimeloră adaogând și causa, că preoților catholici se cuvine să iee dicimă numai dela credincioșii loră cărora le servescă. ¹⁾

Noi mai avem dela acesti doi regi, dela Matia și Vladislău, patru diplome relativă la biserică romană ortodoxă în regatulă Ungariei, și reportulă preoților, egumenilor și episcopilor din Maramureșă cu Metropolia romană ortodoxă a Transilvaniei. Ele sunt documente autentice, că pe lângă tôte persecuțiunile provenite asupra romăniloră din partea biserice catholice, ei nu numai și-aă păstratū intactă credința loră ortodoxă cu ritulă orientală, dar că erau încă și organizați ierarchicesce, avend relațiuni nu numai cu Metropolia ortodoxă din Transilvania, ci și cu Patriarchia Constantinopolei. ²⁾ Pentru deosebita importanță ce aă diplomele aceste relativă la starea biserice române din Ungaria în secol. XV, facem aci gena și reasumarea cuprinsului loră în următoarele:

La anulă 1391 doi boeri romăni din Marmoroșă: Baliță Vodă și Dragă Meșteră, devotați credinței ortodoxe, înființară o mănăstire dedicată săntului Archangelă Michailă, o dotară cu șapte sate, și apoi mergend la Constantinopole se rugară de Patriarchulă Antoniu II să-o primescă sub protecția sa. Patriarchulă a încu-

¹⁾ Veđi în „Documente istorice“ pag. 47, decretulă lui Matia din 1481 și a lui Vladislău din 1495.

²⁾ ib. pag. 50—60.

viințată rugarea și numi pe Ieromonachulă Pachomie Igumenă ală Mănăstirei, dându-i autoritate deplină preste toți preoții și laicii din locurile ce se țină de mănăstire. Dar pe la anulă 1490 ună călugără rusiacă cu numele Ioan din monăstirea s. Nicolae din Muncaciă se făcuse episcopă subordinată Metropolitului din Transilvania. Elă prezentându-se înaintea regelui Vladislău ca episcopulă mănăstirei s. Michailă din Maramureșă, ceru ca venitele acestei monăstiri să i-se dee lui. Regele, înșelată, aprobă cererea și ordină ca toți preoții și laicii de ritulă orientală din Maramureșă să plătescă competențele episcopului ca unui capă ală loră. Ilariă, Egumenulă actuală însă ală mănăstirei St. Michailă, înțelegând că episcopulă a scosă cu înșelăciunea o astfel de diplomă, alergă la regele și-i arată drepturile mănăstirei, care le-au căștigată dela Patriarchulă Antoniă II. Regele Vladislău încredințându-se despre dreptele pretensiuni ale lui Ilariă întări drepturile mănăstirei [1494], înscriseă în diploma sa Chrisovulă patriarchului, tradusă în limba latină, și-lă întări astfel, ca egumenulă Monăstirei să arate cuvenită reverință și supunere Episcopului din Muncaciă și Metropolitului din Transilvania, căruia era subordinată acelă episcopă. ³⁾

Din aceste se vede că biserica română ortodoxă din părțile Ungariei și Transilvaniei în cursul secol. XV era protejată de regii Matia și Vladislău, și că ei luaseră asupra loră și o grijă particulară pentru creștină ortodoxă în generală. Însă cu începutul secolului XVI acestă ordine de lucruri se schimbă și pentru Români și biserica loră urmază ună periodă și mai fatală. Reformațiunea din Germania, ca primogenita bisericei apusene, în spiritulă proselitismului seă nu se lăsă mai pre josă decât Papismulă. De altă parte Mahomedanismulă dela resărită amenință atât ortodoxia, cât și creștinătatea în genere. Astfelă fu expusă biserica nației române la două mari influințe una de resărită și alta de apusă. „Dunărea, acestu fluviu istorică și misteriosă, precum în istoria veche a popóreloră, se vede a fi fost o linie de dispută între mēdēdi și mēdēnópte, așa și în istoria nouă a bisericei se vede a fi ună zidiă, carele nici pe Mahomedanismă nu-lă lăsa să se lătescă în Europa nici pe papismă și reformație se trecă în biserica resăritului. Aici urmă aceste dispute crunte. Români ca locuitorii prejmeteloră Dunărei se luptară și respinseră și pe o parte și pe alta. În acestă îndoită luptă istoria ne înfacișeză Biserica Româniloră din colo de Carpați ca luptătoare contra Mahomedanismului, și Biserica Români-

loră din coei de Carpați ca luptătoare contra Apusenismului. ⁴⁾

Nu cade în cuprinsulă articolului de față, ca se desfășurăm aci starea bisericei române ortodoxe sub principii calvină ai Transilvaniei, vom însemna numai că principii calvină cu noblesa calvinisată stórseră tóte mijlócele de împilare și asuprire ca se pótă atrage pe Români în partea loră. Mulți nobili Români spre a scăpa de persecuțiunii, calvinindu-se se făcură unguri, precum mai înainte sub persecuțiunile catoliciloră se făcură catolici și apoi unguri.

Cu finele secolului XVII Transilvania veni sub stăpânirea casei austriace. Împeratulă Leopoldă, ajutată de părinții Iesuiți, parte ca să întărescă pe Catolici, cari încă erau fórtă asupriți de Calvină, parte ca să rehabiliteze biserica catolică pentru perderile suferite din cauza reformațiunei, stărui ca Români să se unescă cu biserica Romei. De aci starea Româniloră în respecte eclesiastice începe a se schimba. Metropolitulă Teofilă, îndemnată de Primatele Ungariei, Leopold Kollonics și de agentele lui, Iesuitulă Paulă Barani, convocă în 1697 sinodă la Alba-Iulia în care stabili condițiunile uniunei, dar unirea se primi definitivă numai în sinodulă dela 1700. sub Metropolitulă Atanasiă. Se pare că istoria este mistificată în privința condițiuniloră unirei. În „Bis. și Școlă“ din 1879 noi am publicată *manifestulă* originală a Metropolitului Atanasiu, aflată de D. N. Densușană, esmisă din partea academiei române spre a culege documinte pentru istoria lui Horia în bibliotecele și arhivele din Ungaria. Din acesta se vede că unirea s'a făcută numai într'ună punctă cu biserica Romei și anume în recunóscerea primatului Papală, iar celelalte puncte sunt virite de iesuiți în versiunea latină a manifestului, căci în originalulă, care e scrisă cu cirile, ele lipsescă cu dese-vērsire.

Fie cum va fi, destulă că uniunea făcută cu biserica Romei a fost din partea Româniloră, dupre cuvintele fericitului *Papiu Ilarian*, o ade-vērată *tocmelă* cu Catolicii transilvani, și ună *actă curată politică* din partea Româniloră, cari credeau, că prin unire nu numai vor scăpa de persecuțiunile cele grele, ci vor dobândi și drepturi egale cu celelalte națiuni și religiuni din patrie. ⁵⁾ Întrebarea ce ne preocupă este: Care a fost pozițiunea bisericei române din Transilvania și Ungaria după unirea cu Roma și ce folóse au dobândită Români prin uniune?

(Va urma)

⁴⁾ Archier. Fil. Scriban: „Istoria bisericei Rom. pag. 64.

⁵⁾ A. Papiu I. Ilarian: „Istoria Româniloră din Dacia superioră“ pag. 68.

Sinodul eparchialu din Arad.

(Continuare).

Ședința V. s'a ținută la 28. Aprilie, (10. Maiu), 10 ore dimineața, sub presiunea Prea Sântiei Sale Dlui Episcopu Ioan Mețianu. Notariu: Ioan Buna.

Se cetesce protocolul ședinței a IV-a și se autentice.

Se prezintă concludul reuniunii învățătoresci diecesane prin care s'a decis neparticiparea la adunarea reuniunii învățătoresci regnicolare din anul trecut 1882. Se transpune la comisiunea scolară.

Comisiunea emisă sub Nr. 66. 1882, pentru elaborarea unui proiect de regulament referitoriu la procedura alegerii deputaților sinodali eparchiali își prezintă operatul. Se ia la cunoscință decizându-se punerea acestui elaborat sub desbatere în vreuna ședință următoare a sesiunii actuali.

Asemine din partea comisiunii alésă prin concludul sinodale de sub Nr. 179. 1882, pentru revizuirea regulamentului afacerilor interne se insinuă elaboratul pregătit. Sinodul decide desbaterea elaboratului prezentat în una ședință viitoare a acestei sesiuni sinodale.

Deputatul Mihai Sturza face următoarea propunere: Sinodul decide instituirea unei comisiuni istorice, care însărcinându-se cu culegerea de documente istorice referitoare la istoria noastră bisericească în general și în special la istoria eparchiei noastre, pe baza datelor eruide va avea a descrie istoria diecesei noastre, fiind îndetorată a reporta în tot anul sinodului despre activitatea sa, ér spesele împreunate cu procurarea documentelor se vor acoperi din rubrica: „speselor neprevădate.“ Sinodul transpune această propunere la comisiunea scolară.

Deputatul Demetriu Bonciu cu privire la cesiunea „fondurilor comune,“ propune: Consistoriul aradanu se însărcinează, ca până la sinodul anului viitoriu se facă un proiect de normativ care va servi de basă la administrarea respective manipularii fondurilor amintite, ér Nicola Zigre face amandamentu: ca Consistoriul aradanu se comunice acel proiect de timpuriu consistoriului oradanu pentru alu însoți cu posibilele sale observații până la sesiunea viitoare sinodala; care propunere și amandamentu înbinate: Sinodul le primesce și ridică la valoare de conclud.

Emericu B. Stanescu: din considerațiune, că preveduta despărțire a fondurilor comun va reclama dela Senatul consist. epitropescu o constituire mai organică și o activitate mai întinsă, și din considerațiune, că în sensul §. 133 a Statutului organicu funcționari speciali pentru administrarea fondurilor au se fie aleși din sinul Senatului epitropescu, în fine din considerațiune, că numărul membrilor consistoriali cu deosebire în acestu Senatu nu este completu, și prin urmare nu va ajunge pentru alegerea funcționarilor asesoru recerți, propune Completarea Senatului epitropescu consistorialu din Arad cu numărul recerțu de membri încă sub decursul acestei sesiuni sinodale. Se transpune comisiunii organizatorice.

Deputatul Traian Barzu propune: Să se decreteze ca „fondurile comune“ și după despărțire rămân ne atacavere. „Contra acestei propuneru făcându-se contra propunere pentru trecere la

ordinea zilei, după deslușirile și obiecțiunile Prea Sântiei Sale Domnului Episcopu Președinte, Sinodul din considerare că titlul și destinațiunea și prin urmare nealienabilitatea fondurilor comune nici după despărțirea pusă în perspectivă și decretată prin concludul sinodale de sub Nr. 108/1883 nu se altereză ci rămâne în vigoare, enuncie trecerea la ordinea zilei.

Deputatul Dr. Iosif Galu propune și, sinodul decide: Din incidentul deciderii asupra reportului delegațiilor de despărțire a fondurilor comune aflându-se rațiunile în ordine: Sinodele ambelor diecese, Arad și Caransebeșu, voru ave a strada absolutie membrilor epitropiei provisorie de sub acareia administrațiune se ia fondurile.

Totu deputatul Dr. Iosif Galu propune: Consistoriul care va primi fondurile sub manipulare până la prosimul Sinod nu e îndreptățit a da imprumuturi; contra aceste I. P. Desseanu face propunere pentru și, sinodul cu majoritate de voturi decretă: trecerea la ordinea zilei.

Vine la ordinea zilei referada comisiunii emise pentru censurarea „Reportul generalu“ a epitropiei provisorie pentru fondurile comune, care prin reportoriul se Georgiu Dringău, după ce în generalu permite, că comisiunea emisă sub Nr. 260/882 pentru reviziunea socoților epitropiei nu a reportat despre activitatea sa și așa nici epitropia nu și-a putut face observațiunile sale, mai departe, că cassa epitropiei la 15. Decembre 1882 fiindu secontrată prin Prea Sântia Sa Dlui Episcopu diecesanu, D. Dragonescu și Ioan Beleşu, s'a aflatu în ordine bună. Cu privire la punctul I despre starea fondurilor reporteză: că afară de fondul comunelor mixte manipulat separat, care cu finea anului 1882 a fost în hărthiu de valoare și bani gata 13.119 fl. 24 cr. cele șese fonduri ce stau sub ingrigirea epitropiei la finea anului 1882 a reprezentat și anume: 1. fond. bisericescu cultualu 486.885 fl. 10 cr. 2. fond. scolaru 100.401 fl. 93½ cr. 3. fond. pensionalu 31.096 fl. 47½ cr. 4. fond. Balla 14.919 fl. 61 cr. 5. fond. convictualu 8.130 fl. 71 cr. 6. fond. seminar. „Rajacsics“ 4.030 fl. 06½ cr. cu totul: 645.464 fl. 06½ cr. față de anul precedent 625.679 fl. 90 cr. rezultându crescamentu 19.884 fl. 16½ cr. care sumă se cuprinde în: a) 665 obligațiuni private 376.323 fl. 05 ½ cr. b) obligațiuni rurale 26.351 fl. 72 cr. c) bani gata 2.531 fl. 36½ cr. d) elocați în institute 151.277 fl. 15 cr. e) realități 11.850 fl. 45½ cr. f) interese restante 29.031 fl. 34 cr. g) aucta restantă 38.053 fl. 55 cr. h) anticipări de asigurări contra focului 710 fl. 04 cr. i) anticipațiuni de spese advocațiale adjudecate 2.252 fl. 66½ cr. j) anticipațiuni advocațiale și altele 2.768 fl. 56 cr. k) vadio nerestituite 735 fl. — cr. l) anticipațiuni date Consistoriului din Caransebeșu 3.579 fl. 17 cr. m) fond. bisericescu are mobile în valoare 640 fl. 66 cr. n) fond. scolaru mai are pretensiuni dubiose în comunu cu hierarchia serbescă 13.877 fl. 22 cr. și sub procesu 440 fl. 46 cr. o) casa donată de fericitul Sava Arsiciu institutului preparandialu în valoare de 3.000 fl. — cr. Venitele prescise pe anul 1883. au fost și anume: 1. interese 41.958 fl. 86½ cr. 2. aucta scolară 1.765 fl. 79½ cr. 3. venitul de realități 741 fl. 58 cr. 4. diverse 28 fl. 61 cr. cu totul 44.494 fl. 85 cr. Iar erogatiunile pe același an și anume: a) Consistor. diecesane 18.650 fl. — cr. b) Spese administrative 4.555 fl. 53 cr. c) Spese procesuale 900 fl. 83. cr. d) Contribuțiune de venit 370 fl. 43 cr. e)

Descrieri din interese și spese 233 fl. 90 cr. de totu : 24. 710 fl. 69 cr. Comisiunea propune și Sinodul decide : se ia spre scire încredințându-se revisiunea socoților delegațiunei sinodale ce se va alege-

Referitoriū la punctulū II. lit. A. Nr. 7 a reportulū epitropiei provisorie despre administrațiunea fondurilor, prin care se reporteză : că epitropia în anulū 1882 a ținutū trei ședințe plenarie în lunele Martiū, Iuliū și Noemvre cu o durată de zile, în care saū pertractatū mai multe cesțiuni importante privitorie la relațiunile interne și externe a epitropiei ; mai departe că dintre 1586 piese întrate la epitropie în decursulū anulū 1882, s'aū resolvitū prin biroū 1472 iar 114 piese mai importante aū fost pertractate în ședințele plenarie, dintre cari 103 s'aū superatū iar 11 întrândū prea tārdu aū remasū în restanță pentru anulū urmatoriū, — la propunerea comisiunei se ia la cunoscință.

Partea referitoriā la conclusele epitropiei punctulū II lit. B. 8. prin care se arētā : că s'aū luatū 209 concluse, 116 în cause administrative, 54 la cereri de împrumutārī votāndu-se 43 împrumutārī în suma de 14,830 fl. iar 7 concluse se referescū la oferte de cumpārare pentru realitāțile epitropiei, — dupāce comisiunea s'a convinsū prin esperința nemijlocitā cā la votarea împrumuturilorū s'a observatū întru tōte regulamentulū, propune a se lua și Sinodulū ia spre scire.

Relativū la conclusele mențiōnate în reportulū epitropiei la II. B. 7. a. b. c. d. prin cari s'aū dispusū : că în casū dacā comisiunea scontratōre nu ar scontra cassa totdeuna înainte de întrunirea plenulū, scontrarea sā se efeptuēscā prin Prea Sāntia Sa Dlu Episcopū cu ajutoriulū contabilulū și a substitutulū președinte, avendū a se lua despre rezultatū protocolū substernēndū plenulū, mai departe : că debitoriū, cari aū primitū deși măcar numai o parte ore-care din împrumutulū acordatū, dela ridicarea împrumutulū computāndū în decursū de unū jumetate de anū sub greumētulū abdicērii împrumutulū sunt îndetorāți și deobligāți a esopera stergerea sarcinelorū ce aū precedatū împrumutulū ; dupā acea : că în casurī de procese finite orī sistate prin respiriū biroulū este îndrumatū se detragā mai nainte de tōte spesele advocațiale și procesualī avēndū apoi a computa din solvire camete de întārziare și curinte și în urmă în capitalū ; în fine : că spesele causate prin debitorī se punū în contulū acelorași, deobligāndu-se advocații a le validata contra lorū, — comisiunea propunēndū Sinodulū ia spre scire.

Disposițiunea epitropiei aretatā în reportū la punctulū II. B. 9. prin care dela Septemvre 1882 pentru cuitarea solvirilorū efeptuite din partea debitorilorū a introdusū libelele de solvire usuate la alte institute de banī, la propunerea comisiunei se ia la cunoscință.

Cu privire la punctulū II. B. 10 prin care se reportezā cā Dlu Dr. Atanasiū Șandorū a renunțiatū la postulū de președinte substitutū alū epitropiei, în urmarea căreia în loculū seū s'a alesū de președinte Iosifu Goldișū, fostulū cassariū care asemine renunțiasē la postulū acesta, și cā de cassariū s'a alesū Teodorū Ceontea, comisiunea propune și Sinodulū decide : abdicērea Dluī Dr. Atanasiu Șandorū dela postulū de președinte substitutū se ia la cunoscință, iar alegērea Dluī protosincelū Iosifu Goldișū de președinte substitutū și a Dluī Teodorū Ceontea de cassariū alū epitropiei fondurilorū comune se aprōbā.

La punctū II. B. 11 alū reportulū notificāndu-se cā prin repausarea zelosulū membru Alesiu Popoviciū a devenitū în vacanță și e de a-se suplini unū locū de membru, — comisiunea considerānd cā nici în loculū de mai nainte reposațilorū fosti membri ai epitropiei Andreū Papp și Dr. Paulū Vasiciū nu s'aū alesū pānā acum membrii noi : propune întregirea epitropiei provisorie prin alegērea alorū trei membri, unulū din clerū și doi dintre mirenī. Contra acesteī propunerī deputatulū Paulū Rotariū propune ținērea întregērii respective a alegērii în suspensū, însă Sinodulū primindū propunērea comisiunei decide : alegērea alorū trei membri în epitropia provisoriā a fondurilorū comune, unulū din clerū și doi mirenī.

Aretarea de sub punctulū II. C. 12 alū reportulū, cumcā epitropia întroducēndū evidența despre realitāțile comperate dela debitoriī seī pe cale licitaționalā s'a conformatū conclusulū sinodalū 246/882 la propunērea comisiunei, se ia la cunoscință.

Relatarea din reportū cuprinsā sub punctulū II. C. 13 despre acea, cumcā epitropia în urmarea conclusulū Ven. Sinodū eparchialū din Caransebeșū de sub Nr. 122 anulū trecutū și 253/882 alū Sinodulū eparchialū aradanū, comunelorū bisericesci debitoria în casū de petițiunare începēndū dela 1. Iuliū 1882 a redusū interesele dela 8% la 6% înpārtesindu-se pānā aci de asta ușorare comunele bisericesci : Arad, Checia-romānā, Jadanī, Tornea și Cianadulū ungrescū ; la propunērea comisiunei se ia spre scire.

La cerērea epitropiei manifestatā sub Nr. 14 pentru complanarea causei de controversā referitorie la suma de 3000 fl. anticipatā diecesei Caransebeșulū, — comisiunea propune și sinodulū decide : Delegațiunea sinodalā se îndrumā a complana acēstā afacere conform concluselorū sinodale de sub Nr. 189/881 și 254/1882.

Punctulū 15 alū reportulū în firulū căruia se reportezā : că în privința securitāții localulū seū, epitropia s'a acomodatū conclusulū sinodale din anulū precedinte Nr. 248 comisiunea propune a se lua la cunoscință, care propunere urmāritā de amandamentulū deputatulū Ioanū P. Desseanū se redicā la valōre de urmatoriulū conclusū : Se ia la cunoscință și fiind în prospectū împārțirea fondurilorū comune în cāt acēsta nu va fi alteratā prin vre-o pedecā neprevēdūtā, consistoriulū aradanū se autorisēzā a edifica o localitate corespuzetōre pentru epitropia diecesanā în curtea consistorialā cu economia posibilā.

Partea reportulū de sub litera D. 17. 18. 19. în care se relatēzā : că epitropia avea la începutulū anulū 1882 șapte realitāți și anume : în Covāsinti trei, o casā cu grādinā ; o viniā și $\frac{7}{8}$ sesiune estravilanū ; — în Sāmbāteni : douē case intravilane și $\frac{1}{4}$ pāmēntū estravilanū ; în Monostorū o casā cu intravilanū și $\frac{1}{4}$ estravilanū ; în Igrišū 18 jugere estravilanū ; cātrā cari realitāți în decursulū anulū s'a mai cumpēratū în Pāncota dela debitorēle V. Crișanū o casā cu intravilanū, și $\frac{1}{4}$ sesiune : 5 case cu intravilane, o viā de unū jegerū și 2 sesiuni, 6 jugere estravilanū ; — dintre cari realitāți însă a vēndutū : via cu 1500 fl. casa cu gradina și estravilanū din Monostorū cu 762 fl. 14 cr. și realitāțile din Pāncota cu 600 fl. — în fine ca realitāțile epitropiei se fructificā prin esarendari, — la propunērea comisiunei se ia spre scire.

Notificarea de sub punctulū D. 20. și 21. ale reportulū : cumcā din motivū cā manipularea și alte înpējurārī și erogatiuni esterne înfluințēzā a-

supra valôrei realităților în detrimentul epitropiei, își va da silința epitropia se vîndă realitățile ce le are, — la propunerea comisiunii, se ia spre scire și se îndrumă epitropia provizoriu se recereze oficiile parohiale din comunele în cari poșede epitropia realități pentru de a înștiința poporul despre punerea acelor realități la vîndare.

În partea reportului îndus sub lit. E. 22. 23. 24. 25. 26. cu privire la procese se arătă: că debitorii restanți cu întere pe unu semestru au fost provocați, iar cei remași în restanță pe unu an au fost dați pe mâna advocaților pe lângă înviațiune însă de a tracta cu dînsii pe cât se pôte cu cruțare; obligațiunii s'a dat spre înprocesuare la advocați în 1882 55; procese în curgere au fost cu totul: 134 dintre cari de pe anii precedinți 22; nouă 27 și 30 pentru aucta școlară; mai departe că jurisconsultul Ioan P. Desseanu făcînduși reportul a restituit epitropiei 58 cauze procesuale vechi aparținătoare la fondurile: „școlară,” „Balla,” „Rajacsics,” „convictualu” și „pensionalul” cari cauze au fost distribuite altor advocați, iar menționatul jurisconsultu cu privire la competențele sale față de epitropie s'a achitat; în fine că, epitropia s'a nisuit a reincasa anticipațiunile date advocaților și a fost precaută și cruțătoare în darea de anticipațiunii nouă, — comisiunea propune și Sinodul să se ia spre scire.

În firul reportului ajungîndu la punctul E. 27. referitoriul la proiectul de bugetu al epitropiei pe anul 1883, în care din motivu, că chestia despărțirii fondurilor consumă însemnate spese, cere a-se vota în rubrica diurnelor membrilor epitropiei preste suma din anul trecut 1500 fl. adevă 2500 fl. iar în rubrica ajutoriului jurisconsultului Ioan Beșu 200 fl. sub titlul de „retribuțiune” pentru fatigele sale, — la propunerea comisiunii; Bugetul Epitropiei fondurilor comune pe anul 1882 se stabilește în următoarele: I. Onorare și salare: 1 Președintelui onorariu 200 fl. 2. Jurisconsultului 300 fl. 3. Ajutătorului jurisconsultului 200 fl. 4. Cassariului onorariu 200 fl. 5. Contabilului salariu 1000 fl. 6. Notariului salariu 360 fl. 8. Curatorului 60 fl. II. Spesele administrațiunii: 1. Diurnele membrilor epitropiei 250 fl. 2. Chiria localității 260 fl. 3. Lemne de focu 60 fl. 4. Spese cancelariale 200 fl. 5. Comisiunea revedătoare și scontrătoriă 300 fl. 6. Mobile și recuisite 30 fl. Suma: 6470 fl. la propunerea Preasânției Sale părintelui Episcopu pentru delegațiunea sinodale de despărțire a fondurilor comune care se va alege se mai votedă spese 2000 fl.

Tot din partea comisiunii fondurilor comune reportoriul Georgiu Dringou reportedă, că estrasul protocolariu Nr. 30/883 a ședinței plenare a Epitropiei fondurilor comune ținută la 3. 4. și 5. Martiu a. c. înaintat aici conține următoarele gravamine: Comisiunea micșă sinodală esmisă pentru revisiunea socoților fondurilor comune, înceînduși activitatea sa la 22. Ianuariu 1883 până la 28. Aprilu a lucrat preste tot 65 de zile, și așa suma 150 fl. votată prin concludsul sinodalu de sub Nr. prot. 257/882 fiind insuficiente, Epitropia basînduse pe bugetul votat în sinodul eparchialu din Caransebeșu a fost constrînsă a pune la dispozițiunea comisiunii cele 600 fl. provedute acolo, dar și acêta sumă s'a exhaustat încă nainte de a-se fi terminat revisiunea socoților de pe anul 1880, la care de altum a conlucratu atât biroulu cât și Vincentiu Babeșu și Ioan Moldovanu în calitate de delegați ai epitropiei până la ședința

straordinariă din 24. Fauru, când epitropia a sistat solvirea diurnelor; pentru acêta conlucrare s'a solvit biroulu pe 21 de zile a 4 fl. 252 fl. iar delegaților Vincentiu Babeșu și Ioan Moldovanu diurne și viaticu 198 fl. mai avînd încă a-se retribuî lui Vincentiu Babeșu pe 13 zile 52 fl. Epitropia ne primind delat comisiunea revedătoare reportul pretinsu prin concludsul sinodalu de sub Nr. 250/882 pentru ca însocit de observările sale se-lu pôte substerne acêstu sinodul eparchialu cere a-se reînapoia ori ce reportu ce doră cu ignorarea epitropiei ar fi intrat din partea acelei comisiunii și peste tot Epitropia cu privire la procederea comisiunii revisiunarie cere aducerea unei hotărîri meritoriale; Comisiunea propune: Să se ia spre scire și delegațiunea acêstu sinodul să se îndrume, ca spesele cauate contra decisului acêstu sinodul de sub Nr. 250/882 și a Sinodului din Caransebeșu de sub Nr. 91/882 se le complaneze în conțelegere cu delegațiunea sinodală din Caransebeșu dar nici într'unu casu contra decisului acêstu sinodul sub Nr. 257/882 în dauna diecesei Aradului. Contra acêstei păreri deputatul Dr. Nicolau Oncu propune și Sinodul acceptîndu și amendamentul deputatului Nicolau Zigre decide: Procedura comisiunii revedătoare desaprobîndu-se, activitatea i-se sisteză; iar spesele primite de cătră acea comisiune delat epitropia, în cât pestrecu marginile sumei votate în sesiunea sinodală din anul trecut 1882 sub Nr. 257 se ascriu în conta diecesei Caransebeșiane.

Cu aceste fiindu timpul înaintat ședința se ridică la 1 oră $\frac{1}{2}$ anunciindu-se cea următoare pe ađi după mededă la 5 ore.

Ședința VI, s'a ținut în Arad la 28. Aprilu, (10. Maiu), 1883. Președinte: Prea Sînția Sa Domnul Episcopu diecesan Ioan Mețianu. Notariu: Augustin Hamsea.

Se presintă reportul comisiunii reveđetore de socoți pentru fondurile comune. Se transpune comisiunii pentru fondurile comune.

Se presintă scrisorea deputatului Vincentiu Babeșu, prin care abđice la mandatul de deputat sinodalu. Se ia spre scire.

Deputatul Paulu Rotariu anunță sinodul că, cu începere din 29. Aprilu după amedă nu mai pôte participa la ședințele sinodului, și cere concediu pre restul sesiunii actuale, concediul cerut se acordă.

La ordinea zilei se pune reportul comisiunii epitropesci, cărea prin referintele se Ioan Beșu cu privire la punctul 1 din reportul senatului epitropescu aradan, în carele se arătă, că la acelu senat în anul 1882 au încursu 844 piese, din cari în 18 ședințe s'au pertractat 350, presidialu s'au resoltu 300, iar 194 se referesc la încasarea fondurilor și fundațiunilor diecesane — propune și sinodul să se ia spre sciința.

Punctul 2 din reportul consistoriului, referitoriul la decisul sinodalu din anul trecut Nr. 202, în carele se arătă, că consistoriul în decursul anulu 1882 a reveđut din 593 rațiocinie bisericesci restante 275, din 482 rațiocinie cultuali 126, din 56 rațiocinie fundaționali 56, din 582 preliminarie bisericesci 279, din 405 preliminarie cultuali 106, 7 rațiocinie și 7 preliminarie ale cancelarielor protopresviterale — la propunerea comisiunii și în urma amandamentului propus de Nicolau Zigre, se ia spre sciința avisandu-se consistoriul a procede cu mai multă stăruintă la procurarea și revisiunea socoților și preliminarilor bisericesci avînd a revede

fără întârziere, toate preliminarele în lunile Ianuarie până în Martie ale fiecărui an, și apoi ale restituii respectivelor ofițiere parohiale pentru întreținere.

Cu privire la punctul 3 din reportul consistoriului aradan, și punctul 6 din reportul consistoriului oradan, referitorii la concludul sinodal din anul trecut Nr. 204, din carele se vede, că consistoriile în lipsa de mijloace suficiente au constatat că nu pot să procedă pre protopresviterii și inspectorii școlari cu paușale de călătorie și diurne din bugetele lor pentru excursiunile, ce întreprind la vizitarea bisericilor și școlilor, comisiunea propune, și sinodul primind la punctul acesta și amendamentul propus de Dr. Nicolaș Oncu enunță: Sinodul între împrejurările actuale ascultând reportul consistoriilor în vederea stării financiare declară, că de o dată nu se poate executa intențiunea cuprinsă în concludul sinodal de sub Nr. 204 din anul trecut.

Punctul 4 din reportul consistoriului referitorii la decisul sinodal din anul trecut Nr. 205, din carele se vede, că consistoriul a încredințat cauza lasamentului fericitului Scharlatto din Timișoara avocatului Paul Rotariu, carele însă până acum n'a reportat în această cauză la propunerea comisiunei se ia spre seire, avizându-se consistoriul a cere reportul dela plenipotențiatul său.

Punctul 5 din reportul consistoriului referitorii la decisul sinodal din anul trecut Nr. 206, din carele se vede, că consistoriul oradan a primit socoțile fundațiunei Zsigaiane pre anii 1878/9 și 1879/80, iar pentru substernerea socoților restante despre anii 1880/1 și 1881/2 a luat dispozițiunile necesare la propunerea comisiunei, se ia spre seire.

Cu privire la punctul 6, din reportul consistoriului aradan, imbinat cu reportul consistoriului oradan, referitorii la decisul sinodal din anul trecut Nr. 208, din carele se vede, că consistoriile au cules datele pentru înființarea unui fond de asigurare diecesană pentru asigurarea edificiilor bisericesci și școlare contra focului, dar intrând acele date târziu consistoriul nu și-a putut termina operatulul, și astfel cere a se prelungi termenul până la proxima sesiune sinodală — sinodul la propunerea deputatului Dr. Georgiu Popa enunță: Pe baza datelor deja culese se avizează ambele consistorie a tracta cu careva societate de asigurare, că pe lângă orecare favor de premie și pe partea diecesei se asigureze acolo toate edificiile bisericesci parohiale și școlare, începând validitatea asigurațiunei din 1. Ianuarie 1884.

Punctul 7 din reportul consistoriului, referitorii la decisul sinodal din anul trecut, Nr. 210, din carele se vede, că provocându-se comitetul fondului alumneal din Timișoara a substernere protocoalele adunărilor generale și conspectul despre starea fondului, acel comitet a respuns, că fiind alumneul din Timișoara, pre baza statutelor sale, o corporațiune independentă de orice controlă afară de cea a adunării generale, se ia spre seire.

Punctul 8 din reportul consistoriului, referitorii la decisul sinodal din anul trecut Nr. 211, că consistoriul întru administrarea și facerea socoților fondurilor și fundațiunilor diecesane a introdus în mod provisoriu un nou formular despre a cărui aplicabilitate se va reporta la proxima sesiune sinodală la propunerea comisiunei, se ia spre seire.

Punctul 9 din reportul consistoriului, referitorii la decisul sinodal de sub Nr. 214 din anul trecut, că consistoriul a avisat cassa consistorială a porta evidință despre toate anticipațiunile emisiilor consistoriale, cea ce s'a și efectuit, la propunerea comisiunei se ia spre seire.

Punctul 10 din reportul consistoriului, referitorii la concludul sinodal din anul trecut de sub Nr. 250. se restituie comisiunei pentru studiere.

Cu această sedință se încheie anunțându-se cea următoare pre mâne și la 9 ore înainte de media.

D i v e r s e .

* **Contribuție pentru bani bisericesci.** Inspectorul regesc de contribuțiune, pentru comitatul Aradului, a îndatorat pe notarii comunali, ca să ceară dela preoții și epitropii parohiale arătare sau fasiune despre venitele bisericilor din camele banilor dați împrumut, spre scopul de ale supune darei de venit. Deci, prevădând consistoriul că notarii comunali cât de curând vor cere dela preoții și epitropii parohiale astfel de arătări sau fasiuni, pentru orientare a adresat protopresbiterilor și preoților din comitatul Aradului, cu dte 10. Mai a. c. un cerculariu cu următoarele instrucțiuni: 1. După articolul de lege mai sus citat, sub darea de venit, *cad numai camele ce se capătă după capitalele împrumutate, însă nu cad sub acea dare și capitalele însele, precum nu cad nici contribuțiunile dela popor pentru biserică, ce se dau sub nume de: „spesele culturale.“* 2. Dar nu cade sub contribuțiune nici chiar venitul din came, dacă acela nu trece preste 315 fl. pe an, și dacă biserică nu mai are și alte venit, ce, — cu camele împreună — ar trece preste 315 fl. pe an. 3. Mai încolo nu cad sub dare nici venitele din came, dacă acele formă ceva fond școlariu sau de învățământ, adică: dacă ele au mențiunea de a se întrebuința spre oricel scop școlar, și de învățatură. 4. În fine bisericile noastre, nu au a plăti dare nici pentru bani elocați la cassele de păstrare, fiind că după asemenea bani plătesc dare însele cassele de păstrare.

* **Almanachul „României June“** a apărut și se află de vânzare la societatea „România Jună.“ Viena VIII. Lange Gasse Nr. 4. cu prețul de 2 fl. v. a. pentru A. Ungaria și 5 lei pentru România și streinătate, afară de porto (15 cr. cr. pentru A. Ungaria și 70 de bani pentru România).

C o n c u r s e .

Se escrie concurs pentru deplinirea vacantei parohie de clasa I din opidul Șiria, protopresbiteratul Șirei.

Emolumentele sunt: una sesiune de pământ aretoriu, birul preoțesc del 200 case dela cei cu pământ o măsură, iară dela jeler $\frac{1}{2}$ mesura bucute și stole îndatinate.

Dorierii de a ocupă această parohie sunt avisați recusele instruate în sensul st. org. provezute cu testimoniu de maturitate și de calificațiune pentru parohie de clasa I recusele astfel instruate se le substernă oficiul protopopesc din Șiria (Világos) până în 5. Iunie st. v. a. c.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu nime: **Atanasiu Mera**, adm. protopopesc.

Pe baza decisului Ven. Consistoriū aradanū de dto 20 Ianuariu 1883 Nr. 54 scol. 43 pentru deplinirea postului de învățatoriu la școala gr. or. română din opidulă *Pâncota*, în protopresbiteratulū Șiriei (Világos) se escrie concursū de nouă cu terminū de alegere pe 7. Iunie st. v. a. c.

Emolumintele sunt: a) 200 fl. v. a. banī gata; b) jumătate sesiune pământū comasatū, c) 12 orgii de lemne din care se va încălzi și școala, d) cuartirū liberū cu grădină de legumī, e) 20 fl. v. a. pentru încălzitūl școlei, f) 20 fl. v. a. ca onorariū pentru lucrările scripturistice, g) 6 fl. v. a. pentru conferința, și dela fie-care înmormântare unde va fi pofitū 40 cr.

Dela recurenți se poftesce se producă: a) atestatū de botezū, b) testimoniū preparandialū și de cualificațiune, c) testimoniū de cualificațiune din limba magiară, preferință vor avea cei cu clase gimnasiale cari cunoscū limba germână, și cari aū produsū deja probe și rezultate pre terenulū pomăritulū și alū horticulturēi. Recursele astfelū instruite adresate comitetulū parochialū se le trimiță până la ziua de alegere oficiulū protopresbiteralū din Világos.

În fine recurenții aū a-se presenta în vre-o Duminecă sau serbătore în s. Biserică spre a-și arēta desteritatea în cantū și tipicū.

Comitetulū parochialū.

In conțelegere cu mine: **Atanasiu Mera**, adm. protopopescū și inspēctorū de școle.

Pe baza decisului consistorialū Nr. 156. B. pentru ocuparea postului de capelanū pe lângă bolnaviciosulū paroch dela parochia de a III-a classa din *Hodoșū*, în protop. Lugoșulū ctulū Carașu-Severin, se escrie concursū cu terminū până la 12. Iunie v. a. c. în care ziua se va ține alegerea.

Emolumintele sunt: dece jugere de pământū arătoriu, a treia parte din birulū preoțescū dela 120 case, câte una mesură de cucuruzū despoiatū, precum și a treia parte din stola usuată eventuală dela tôte funcțiunile preoțesci și ale oficiulū parochialū.

Recursele instruite în sensulū statut. org. bis. aū a-se adresa cătră comitet. parochialū gr. or. din *Hodoșū*, și a-se trāmite Rs. D. Georgiū Pestean, protopresvit. în Lugoșū.

Comitetulū parochialū.

In conțelegere cu D. protop. tractualū.

Nr. 156 Sc.

Consistoriulū diecesanū alū Caransebeșulū prin acēsta publică concursū pentru întregirea următoarelorū posturi vacante învățatoresci:

I. În protopresbiteratulū Oravițiū pentru postulū învățatorescū din *Vasiova*, cu carele sunt împreunate următoarele competențe: salariū în banī gata 150 fl. folosirea a două grădini ale școlei, fiecare de câte 1/2 jugerū și dintre care una este intravilană iară alta estravilană. Mai departe folosirea a 2 jugere de pământū de arătură de prima clasă; 16 metri cubici de lemne de focū, din care se încăldește și școala, 50 cr. dela fiecare înmormântare, paușalū pentru scripturistica 5 fl. iară pentru conferințele învățatoresci 12 fl.; cortelū naturalū.

În fine după mórtea emeritulū învățatoriu Iosif Avram se mai adauge la beneficiulū învățatorescū încă suma anuală de 150 fl. și folosirea unū jugerū

de pământū, care le folosese acuma acest emeritū învățatoriu.

II. În protopresbiteratulū Fagetulū pentru postulū învățatorescū din:

1) *Povergina*, cu salariū de 210 fl. 32 de metri cubici de lemne, folosirea a 3 jugere de pământū de arătură și cortelū liberū cu grădină de 1/2 jugerū.

2) *Tomesci*, cu salariū de 230 fl. 32 de metri cubici de lemne din care se încăldește și școala, 10 fl. pentru conferințele învățatoresci, 5 fl. pentru scripturistica, folosirea a trei jugere de pământū și cortelū liberū cu grădină de 1/2 jugerū.

3) *Farașesci*, cu salariulū de 200 fl. 32 metri cubici de lemne, din care se încăldește și școala, unū jugerū de pământū, și cortelū naturalū cu grădină de legumī.

4) *Poeni*, cu salariulū anualū de 240 fl. 32 metri cubici de lemne, 10 fl. paușalū pentru scripturistica și pentru conferințele învățatoresci, și cortelū liberū cu grădină de legumī.

Concurenții la aceste posturi își vor trimite la Consistoriulū diecesanū în Caransebeșū până în 10/22. Iulie 1883. petițiile instruite cu documintele recerute în înțelesulū statutulū organicū.

Caransebeșū din ședința consist. ținută în 17. Martie 1883.

Episcopul diecesan

Ioan Popasu, m. p.

În urma decisiunei venerabilulū consistoriu din Caransebeșū dto 25. Ianuariū 1883. Nr. 23. B. se escrie concursū pentru a 2-a parochiā vacantă, de clasa a treia din comuna *Cornareva*, în ppviteratulū Mehadieī, până la 12. Iunie a. c., când va fi și alegerea.

Emolumintele sunt: a) 300 fl. v. a. în banī gata b) una sesiune parochială și c) cuartirū cu grădină de legumī.

Recurenții sunt avisați a înainta suplicele lorū de concursū, instruite conform prescriptelorū statutulū organicū §. 13. până la 10. Iunie a. c. subscrisulū la Orșova-veche.

Orșova-veche, în 4. Maiū 1883.

Din încredințarea ven. consistoriu:

Mihailū Popovic, m. p.
protopresviterū.

Publicare de licitațiune minnendă.

Cu aprobarea Venerabilulū Consistoriu diecesan aradan — în ziua Înălțarei Domnului adeca la 26. Maiū, (7. Iunie), a. c. se va ține în *Căcărău*, la 11 ore n. m. licitațiune minnendă pentru edificarea unei biserice nouē, acāreia planū se pōte contempla la oficiulū ppvteralū din Buteni (Butyin). Întreprindetorii concurenți sunt pofțiți a depune unū vadiū de 10% în banī gata aū în papire de statū — dela suma esclamațiunei de 5000 fl. — Ofertele subster-nute în scrisū încă se vor lua în considerațiune. — Cele ce prin acēsta se aducu la cunoscința tuturorū celorū interesați.

Căcărău, la 8. Maiū, 1883.

Ioanū Gurbanū, m. p.

adm. parochialū.

Onu Oprea, m. p.

epitropū par.